

➔ THE GOOD, THE BAD AND THE BEVER...

Sinds de herintroductie eind jaren tachtig leven er weer zo'n 3500 bevers in ons land, vooral in Flevoland en de zuidelijke provincies. Dat is goed nieuws, maar het heeft ook een keerzijde. Dammen en hollen van de knaagdieren in oevers en keringen, baren de waterbeheerders zorgen.



➔ Britt van Haastregt

De bever is een inheemse soort, maar door overbejaging verdween het dier rond 1830 uit Nederland. Eind jaren tachtig werd besloten tot herintroductie. Het dier vervult volgens boswachter Harco Bergman van Staatsbosbeheer een belangrijke rol in de (natte) natuur:

‘Bevers verhogen de leefmogelijkheden voor andere dieren in hun leefgebied, omdat ze pioniershoutsoorten, zoals wilgen, kappen of afknotten. Dit hout gebruiken ze als voedsel of voor de aanleg van dammen. De dammen zorgen voor vernatting van bepaalde gebieden, waardoor de biodiversiteit toeneemt. Natuurlijk moet je ingrijpen als het waterbeheer door de aanwezigheid van de bever het gedrang komt. Maar waterschappen willen dit mijns inziens vaak te snel.’

LASTIG TE VINDEN

De toenemende aanwezigheid van bevers kan echter wel degelijk problemen met zich meebrengen. Beverdammen zorgen soms voor ongewenste veranderingen in het waterpeil. De hollen die ze in waterkeringen graven, kunnen zorgen voor afnemende stabiliteit. Bevers graven ze het liefst in steile oevers aan diep water waar veel houtige begroeiing aanwezig is. De ingangen liggen meestal ver onder de waterlijn. ‘Dit alles maakt dat de hollen voor waterkeringbeheerders lastig te vinden zijn. Bevers kunnen in één nacht tot wel tien meter in de dijk graven, waardoor het eigenlijk nodig is om hier continu alert op te zijn’, aldus Britt van Haastregt die eind 2019 voor STOWA de beverproblematiek in beeld bracht.

‘Onze grootste zorg zit in de toename van het aantal locaties waar bevers voorkomen en in de toename van het aantal graafschades. Met name het ontbreken van een goede

methode om beverholen op te sporen, zorgt voor een hoog potentieel risico voor de keringen’ vertelt teamleider muskusrattenbeheer van Waterschap Hunze en Aa's Marc Rothengatter. ‘Ik heb de indruk dat de urgentie om in actie te komen bij de waterschappen veel groter is dan bij de provincies, die verantwoordelijk zijn voor het natuurbeleid. Als waterschap wil je niet dat er graafschade ontstaat in bepaalde risicovolle dijken. Dat betekent feitelijk dat je ze vrij moet houden van bevers. Maar hiervoor moet je wel in gesprek met de provincie, die daarvoor onthefing moet verlenen.’

BESCHERMDE STATUS

In Nederland wordt de bever op drie verschillende manieren beschermd: via de Europese Habitatrictlijn, via de Wet Natuurbescherming en via Natuurnetwerk Nederland voor Natura2000 gebieden. Gezien deze beschermde status is het in principe niet toegestaan om bevers te verstoren of te verjagen, tenzij de waterveiligheid aantoonbaar in het geding komt. Dan mag wel worden ingegrepen. Britt van Haastregt: ‘Waterschappen kunnen via een goedgekeurd beverprotocol en faunabeheerplan ingrijpen om de schade te herstellen. Op dit moment ontbreekt echter een goede methode om beverholen op te sporen om in actie te kunnen komen. Bovendien hebben we weinig ervaring met preventieve maatregelen. In Duitsland blijkt het aanbrengen van stalen damwanden en gaas het meest effectief, maar dit is wel erg prijzig.’

STOWA werkt nu met de Zoogdierverseniging aan het opzetten van een Kenniscentrum Bever. Het is een website waar alle bekende informatie over de bever bij elkaar wordt gebracht. Van Haastregt: ‘Voor waterschappen is het belangrijk om ervaringen te delen, zodat op bestaande kennis kan worden voortgebouwd en men van elkaar kan leren hoe om te gaan met de bever.’

Voor specifieke vragen kun u contact opnemen met Robin Biemans, biemans@stowa.nl.